

'L'absent'

U

n esperit científic buscarà sempre en l'espessor del món real la pastura per a les seves cavil·lacions. El món extern li bastarà per al seu feroç bany de realitat. L'esperit científic sempre s'abocarà cap a enfora, cap al món. La natura i la humanitat és prou més àmplia que les novel·les, dirà jovialment.

Els homes i les dones observats i analitzats silenciosament, com un zodleg agosarat, són més sorprenents que qualsevol drama, afegirà.

Un esperit romàntic sempre buscarà dins de les seves galeries interiors el seu confortable món de fantasia. La realitat externa podria arribar a ser curiosa, però també sobrera, estranya, inhòspita. Tot l'important és dins, es diu. Les novel·les són més commovedores que la realitat. Les novel·les tenen més relleu i figures que el món real.

Una novel·la és sobretot paraules inventades que fabriquen un món paral·lel al real. L'esperit científic el sol rebutjar; l'esperit romàntic hi busca la flor blava i els diamants rars. S'hi capbussa, hi neda, s'hi recrea.

Així, *L'absent*, la darrera novel·la escrita pel poeta J.N. Santaaulàlia (Ed. La Magrana, 2000) és una pura invenció romàntica que versa sobre la creació de realitats. La forma és cinematogràfica, d'embolcall de novel·la negra; el fons romàntic. Un individu més o menys mediocre s'avorreix sobirament i completament i, en comptes de llegir manuals de plantes o arbustos, es llegeix novel·les si fa o no fa detectivesques.

És l'home Solitari i Avorrit per antonomàsia. És l'home-peix presoner en un aquari. És a dir, és el calc perfecte d'un home massa modern. Un solitari que busca diversió en una peripècia banal: resulta que llegeix una novel·la en què un farmacèutic sap que la seva bella muller se'n va al llit amb un altre home. Ell, gelós, decideix enverinar-la a poc a poc.

L'home solitari es creu del tot la ficció. Tant que es creu que la dona, de bellesa terrible, que camina apressada pel carrer és la mateixa que llegeix en la novel·la. Té el mateix nom i el mateix vestit i fa el mateix.

L'esperit científic hauria refusat d'una manotada un relat tan banal: a ell li basten els llibres sobre les plantes verinoses o una concentració de sardanistes per divertir-se.

Però el verí de les novel·les –i per extensió dels llibres– rau en el fet que fabriquen unes altres realitats del tot diferents. I el nostre lector banal pretén entrar en la novel·la que llegeix. Pretén salvar la dona assetjada. Pretén salvar-se ell mateix i la seva existència monòtona i plúmbia.

Ara bé, el lector és l'absent. No hi té cabuda. És l'Intrús. S'hi embolica i acaba escrivint la seva pròpia novel·la quixotesca. Ni que sigui al preu altíssim de malgastar la seva vida pobra de venedor de llibres als pisos.

Fins a quin punt aquest absent no és l'home modern banal i avorrit mirant el món ple de whiskies? Fins a quin punt l'escriptor no escriu per existir? Ni que sigui al preu de crear una realitat quimèrica, uns ideals impossibles?

L'esperit científic, mentrestant, mira la teua geologia i la variada botànica daurada de la tardor.

ANDREU LONCÀ

56626

3-12-00

Andreu Loncà

